

www.dereta.rs

Biblioteka
ORFEJSKA ZAVEŠTANJA

Urednik
Zoran Bognar

Naslov originala
Michael Krüger
IM WALD, IM HOLZHAUS
(Suhrkamp, 2021)

© Suhrkamp Verlag Berlin 2021
All rights reserved by and controlled through
Suhrkamp Verlag Berlin.
Copyright © ovog izdanja *Dereta*

MIHAEL KRIGER

Pesme iz šume
—◆—
i drvene kuće

Prevod sa nemačkog
Bisera Suljić-Boškailo

Beograd
2021
DERETA

(Karantin, mart 2020)

1

Sve, što mogu videti kroz svoj prozor:
pod plavim nebom nedeljna idila,
deca u jagnjećoj koži šećer daju konjima,
što je nekada strogo bilo zabranjeno.
Raspust na farmi ponija,
dok smrt jaše bez sedla i uzde.
Moram da govorim tiho, da me muve
čuju. Belu bacaju one senku,
da plašljivo vijori po mom prozoru.
Prvi leptiri se sad spuštaju niotkuda
po mom kosom oknu, a ptice će iza njih.
Na prozoru sunce bleđi knjige.
Mnoge najveće gluposti su se pre
ili posle pokazale pametnim,
reče neki mudrac. Ali ko ono beše?
Moja sećanja su gomila polomljenih stvari
koje se više ne mogu dovesti u svoj oblik.
Odabrao sam nekoliko komada, držim ih
prema prozoru, na svetlosti, zadivljen
tim bogatstvom, sjajem, lepotom.

Ali nema priključka, nema nastavka,
ne postoji „slika“: naivnost, kojom nam viđenje sveta
beše sagrađeno, i koje sada počinje da se raspada.
U karantinu sam, moj odbrambeni sistem je
odbrojao svoje dobre dane. Nove reči se
svakodnevno
moraju učiti, danas: imunitet stada. Da vidimo,
koliko dugo
će se izdržati. Nebeski svod ne pominje niko više.
Izađi van iz jednostranosti, nesagledive tuge!
Moram počupati ogradu pre nego što umrem.
Tu, gde je bršljan ne drži na okupu,
trska je slomljena. Svetloplavi krokusi
na livadi liče na ekcem.
Teškom mukom ponovo postajem početnik
i hvalim korov, te korisne idiote,
koji održavaju život u bašti.
Moja baka je to o gluposti rekla,
Vitgenštajn je to morao posuditi od nje,
protiv toga se nema šta reći.

2

Na kraju stepeništa što se ka zapadu obrušava,
stoji voda i čeka na komarce, što planiraju
da se povuku sa bojnog polja do kraja godine,
kad dođe Helios na presto. Još uvek vlada Had,
iako se sprema da preda vlast Zevsu,
koji je već jednom prešao preko livade,
kako bi mali drozdovi znali gde im je mesto.
Moram spasiti groblje puževa,
što su spustili svoje kuće tu u podnožju stepeništa.
Ovde su umrli, iako ih nikada nisam video,
a uvek sam želeo sa njima
vežbati efekat tišine. Uvek četiri
puževe kućice leže jedna kraj druge,
da izgledaju kao četiri točka na kolima prestola Božijeg,
odluka, viđenje, pamćenje i radost.
Grobnice ove se neće za mog života raspasti.
U ovom vremenu dobro je čitati teološke knjige,
kako bi se oživeo pneumatski entuzijazam.
Jer, ulica ostaje zatvorena, vrata zaključana,
i svet mora da nastavi bez ljudi,
Fortuna i Fatum, različiti blizanci, imaju reč.

Pogled s mog prozora

Na istočnoj strani, malo pre staze do Bizmarkove
kule,
posekli su stabla, četiri moćne bukve,
starije i mudrije i lepše od novih sugrađana,
koji su želeli da uživaju i imaju slobodan pogled.
Ako su već morali da plaćaju jezive cene,
onda žele da vide svoju bucmastu ćerku
kako jaše na svom poniju do kule, gde dečaci
čekaju,
oni koji ne žele da farme od roditelja preuzmu.
Piljevina je ostavljena kao venci da svetli,
i panjevi, da štrče iz poderane zemlje,
poput tri krune potopljena kralja.
Zemlja na padini je suva i ne baš tamna.
Na putu do kule povremeno se vidi lisica
u sumrak, kako se šunja kroz selo kao lopov,
no pošto je poslednjih pet pilića iza bodljikave žice
nestalo, vratila se i ona nazad šumi,
gde katkad dogradi neku staru pticu.

Orao na Bizmarkovom tornju gleda nemarno,
kako se selo menja. Naravno da on tačno zna
šta dečake zanima, mi to ne znamo.
Znamo samo da će sve prodati kada
roditelji pod zemljom budu. U selu nema
groblja, ali pepeo se može i rasuti.

U šumi, u drvenoj kući

Pred sam zalazak sunca, tu oko šest sati, sme se malo prohodati, oko četiri zida, kako bih ja mogao to što sam zadržao u očima osvežiti ili dopuniti, a i neke određene reči izbaciti iz glave, kao na primer, stopu smrtnosti, koju u međuvremenu mogu izgovoriti bez oklevanja. Saplićemo se stazom do jezera ne misleći da se moram ponovo gore peti, što je za moja pluća pravo mučenje. Moramo se savijati ispod visećih grana, kako nam kapljice ne bi naudile. Ovde se zadržao poseban miris, ostatak zime, razmišljam. Pazi na korenje, klizavo je, a ti ne smeš pasti. Niko više ne razmišlja o seči grmlja, koje pravi grobnicu, iz koje se izlazi na svetlost, i odjednom imate jezero pred sobom. Trebalo bi oprati ruke, to je sve što ti pada na pamet. Plavičasto svetlo leži nad jezerom, vrlo nežno, onda prelazi na jarkocrvenu, kao našminkano, i

iz ovog čudesa boja izbijaju krikovi ptica,
patki i gnjuraca, verovatno od radosti,
jer ih mi ne možemo videti, a ni one nas,
dok se naslanjamo na drveće pored obale,
sa korom tamnom od kiše, koja njome
štite naš život. Skoro nijedno od tih crnih stabala
ne želi da živi u gradu. I ja želim da znam
kako se oseća vreme, kako se to osećaju oluja,
i vrućina i voda. Kako se oseća vreme?

5

Moj prozor je pet metara širok, visok četiri,
uvek sa istim pogledom, u boji.
Zeleni detlići u pet sati dolaze i ključaju
svoj monoton tekst na mekoj zemlji.
Zaobilaze gole lipa i njihove kao od Piranesa
nacrtane pletenice od grana. Posle njih smeju
male ptice da doručkuju, senice, kosovi,
vrapci, i još one sitnije, koje iz daljine
liče na leptire. Ja vidim vetar,
kad se trava naglo skupi
a zatim se svom obliku vratiti želi, dok
sićušne ptice ostaju da drhte u vazduhu,
posmatrane od neobjašnjivog mišara,
koji na kolcu čeka na svoj nastup.
No to je samo pola priče.
Jer ja vidim, naravno, kako se po podne
oblici vraćaju, ta ograničenja,
koja nismo mogli primetiti dok smo
istovremeno čitali kako treba voditi dobar život.
Čovek ne može da shvati svoj život.
Kako bi trebalo da me drugi vide, s tim je gotovo.

Svi putevi su presečeni, i konji idu umorni
sa slike, desno, prema Alpima,
gde su morali biti, ako je tačno to
što pokazuje pogled s kuhinjskog prozora.
Takođe vidim da je livada svakim danom sve zelenija,
i to ovaj čovek ne mora da mi objašnjava,
on koji je zapravo zadužen za
„izveštaj o nacionalnoj stopi smrtnosti“.
Uostalom, onaj ko je taj film gledao dvadeset puta,
za nagradu bi trebalo da se upozna i sa rediteljem.

6

Sa suncem su i insekti stigli,
nadničari, koji naveče s njegovim zalaskom nestaju,
sa dangubama, što sede na vrhu trave
i predaju se vetru, još uvek onom sa istoka, da ih
nina.

Neće vam ništa učiniti ako ih pomerite prstima
s njihovih visokih prestola. Mora se učiti, biti dobar.
Zauzet sam starim stvarima, potamnelim papirima,
jer je dobro ne ostavljati ništa iza sebe; samo čisti
počeci

romana, koji je jednom trebalo da promeni lice
sveta,

započeta pisma pocrvenela od stida, esej o „poverenju“
bacio sam danas u peć, iako papiru nije u vatri
mesto. Svi govore o toj svetoj reči, o tom Bogu,
iznad svih moralnih reči, koje usta zagorčavaju.

Imaj samopouzdanja i daj poverenja, dragi Bože!

U međuvremenu, ja gutam svoje šarene tablete,
njihova imena

podsećaju na astečke bogove, „venclikto“ ili
„venetoclak“,

i verujem da će, poput okrutnih Asteka,
 koji su poklali sve u osvojenom gradu,
 uništiti sve neprijateljske viruse i klice. Nekad je
 vredelo
 proklinjati Boga kad se nekome učini nepravda.
 I komarci su se vratili, veverice pak nisu.
 Dve godine su mi otimale orahe sa drveta,
 sada se više ne daju videti ni u nadi,
 kako bi dobile drugu životnu priliku. Oprost, isto
 tako
 sveta reč, poverenje i oprost, velikim i malim slovima
 napisano, ne bi trebalo da se koristi neko vreme.
 Ovi mrtvi govori me uništavaju. Ali ono što ja želim,
 ne važi se, živa bića i stvari idu dalje,
 razvijaju se. Obilazim kuću, ključ
 stavljam pod strunjaču. Kola prolaze horizontom,
 tražen sam, ali nepronađen, čak ni trava
 ne zna da li sam još uvek živ. Ona strašna volja
 da se bude sve i svuda, odavno je slomljena.
 Ali veverice bi se mogle vratiti,
 kako bi krik svrake imao barem razlog.

Krvni pritisak je u redu, samo bi ostalo moglo biti
bolje,
niko ne zna odakle dolazi to pucketanje i krckanje,
ti šumovi
što jutrom k srcu jure, to kloketanje sokova,
a kad prođem pored ogledala i vidim poglede iz
kamena,
istinska dijagnoza je tu. Ali ja i dalje idem gore,
ispod krova, gde je moj sto, koji me već čeka.
Svakim danom postaje sve zelenije, i laste su se
vratile,
a i avion se vidi, jer nekome treba oružje
u peščanim zemljama, koje se moraju braniti
od ponosnih beskućnika rukama crnim uljem
umazanim,
i svi s verom u jednog Boga, onoga što ih je
napustio.
Otkad je drveće posečeno, imam jasan pogled
preko ravne tišine, do poljana diskrecije,
iako su granice zatvorene, a senka se spuštена
zakačila za zidove štale, tu preko puta.

Čovek ne zna šta da misli, želju, istinu da
 kaže, takođe nema smisla, najbolje je presedeti.
 Zašto pišeš po ceo dan, pita me ptica,
 koja u blizini mora da ima svoje gnezdo. Ima
 veličinu
 senice, lice poput maske, pripijen žaket,
 s krilima poput kratkih mačeva sa strana.
 Glupo pitanje, kažem, samo idioti traže odgovor,
 pusti me da gledam pejzaž, taj beli papir ispred sebe,
 koji se polako uvija na ivicama poput suvog lista
 pod suncem. Ptica velikih, sjajnih očiju
 i u samozadovoljnoj pozi, sedi na okviru prozora
 poput drevnog glumca, koji zna istinu.
 Ti pripadaš prošlosti, dobacujem ptici, i
 prošlost ne možemo dodirnuti, učio nas je Robert,
 zato, briši! Mi smo osuđeni na nesvest, basta.
 Ali ja izađoh van, legoh na livadu, s Holderlinom
 u džepu, osluškujem bubice, nevine lualice,
 kojima nisu potrebne tablete na grbavoj stazi
 do ptičjeg kljuna.

8

Kroz gole grane mogu videti jezero kako treperi,
na suncu izgleda kao veliko napunjeno bure žive,
koja se skoro pa prelila. Nebo je konačno prazno,
pošto avionima više nije dozvoljeno da lete, a
mogli bismo

i reći: Stigao je čas Božji. Postoji samo jedan
izuzetak,

naime debeli, bez prozora, maskirni zeleni zundulji,
koji preleću iznad mene, da vide da li
još uvek za svojim stolom sedim, ili su na putu
k siromašnim krajevima, kako bi se rešili svog
teškog naoružanja.

Da bi neki Afrikanci i Arapi konačno mogli da žive
srećnim životom, u ostvarenju sopstvenih ideja,
njima je, naravno, potrebna ta besna mašina.

Ponašaju se
kao deca. I nove ptice su stigle,
one koje se nisu još predstavile. Kljucaju nekako
neutešno
preko livade, kao da moraju uvežbavati reč za
nedelju.

U dolini Aubahtala, tu u blizini, još uvek postoje
 vivci,
 glavni konobari među pticama, ali ih niko ne želi
 imati više. Da, stigao je čas Božji, u to nema sumnje.
 Cvetovi su tako sitni ovog proleća,
 da ih čak i prve pčele preleću.
Akuilegia vulgaris, vilinska rukavica, kako je moja
 baka
 pakujac nazivala, jedva je vidljiva, dok anemone
 i ljubičice doslovno puze po zemlji. Ja njih ne mogu
 razumeti, znam, ali, ono što kažu jeste: Ti se moraš
 saviti k nama, a ne da nas kao liberalna elita
 posmatraš sa visine. Tako ja legoh na zemlju,
 postadoh mali kao Palčica, legoh do ljutića
 i zvončića i čekah bez žurbe,
 da Bog iskoristi svoj čas, ili ga pak ne iskoristi.
 U svakom slučaju, ovim želim da kažem, ja sam
 spreman.

Mihael Kriger
PESME IZ ŠUME I DRVENE KUĆE

Za izdavača
Dijana Dereta

Lektura i korektura
Nevena Živić

Likovno-grafička oprema
Marina Slavković

Prvo DERETINO izdanje

ISBN 978-86-6457-380-1

Tiraž
500 primeraka

Beograd 2021.

Izdavač / Štampa / Plasman

DERETA doo

Vladimira Rolovića 94a, 11030 Beograd

tel./faks: 011/ 23 99 077; 23 99 078

www.dereta.rs

Knjižara DERETA

Knez Mihailova 46, tel.: 011/ 26 27 934, 30 33 503

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.112.2-1

821.112.2.09-1 Кригер М.

КРИГЕР, Михаел, 1943–

Pesme iz šume i drvene kuće / Mihael Kriger ; prevod sa nemačkog
Bisera Suljić-Boškailo. – 1. Deretino izd. – Beograd : Dereta, 2021
(Beograd : Dereta). – 123 str. ; 21 cm. – (Biblioteka Orfejska zaveštanja)

Prevod dela: Im Wald, im Holzhaus / Michael Krüger. – Tiraž 500.
– Str. 109–123: Lucidni hram poezije Mihaela Krigera / Zoran Bognar.

ISBN 978-86-6457-380-1

а) Кригер, Михаел (1943–) – „Песме из шуме и дрвене куће“

COBISS.SR-ID 43123977